

„Og kortini, tað sum vardi longst, og sum ongantíð fór frá tær, var gleðin um hesa telgdu gávuna, ein still innangleði, sum fylgdi tær sum ein mild verndarond, sum var hjá tær, tá tú um kvöldið legði hendið móti koddanum, sum kom til tín, sum ein ylur av ósigligari lukku, í somu lotu, tú vaknaði um morgunin, ein djúp lukka uppi yvir nokrum so dýrabærum, at tað ikki kundi metast í krónum og oyrum.“

leitum móti fullfígjan, ein strektur kjølur, ein skrokur við nokrum borðum á, eitt farmaskip við stökkum og dekki, men ongar mastur, ein liðug slupp. Á kassum og beinkum sótu hinir dreingirnir og prátaðu, lágmælt, allir virdu meistaran. Uttanfyrri leikaði vetraródnin, regnið diki á tekjuna. Sjálvur upplivdi tú seinni, at Allan visti tær vælvið, hóast eini niggju ár vóru imillum tykkara. Hann gav tær ein slíðra, sum hann sjálvur hevði gjørt, hendinga vakran! Hesin slíðrin var leingi tin eydnulatur. Men so ein dagin misti tú hann burtur. Tú fórt til Allan at kæra tína neyð. Men har gjørdist einki. Sjálvst góðskan hjá Allan hevði eitt mark.

Á einari ferð til Havnar gjørdi tú tær hugmyndina av tí bátinum, sum tær kom at tykjast størst ogn í. Tað var í Skopun, at tú sást ein deksbát, sum tú ongantíð hevði sæð mának til. Ikki tí, tað var bara ein vanligur útróðrabátur, einar átta metrar langur, gráblár á liti. Tað serliga við honum var sniðið, ið tókstist tær fullkomið. Hóskandi munur á longd og breidd, kypin, fleyt væl í sjónum, springið fullfígjað. Ein sovorðnan vildi tú eiga. Tú sást hann longu fyrri tær, sum hann høgdi seg eftir Deldavatni, heldur ruskut veður, men tak hann, hann dugir at lofta sær, nú oysir inn um lunningina har frammi, heldur tóssat at standa hjá manningini, fyrri neyðini at teir eru í oljuklaðum og syðvesti, annað ber heldur ikki til...

Havgásin skuldi hann eita. Hvi Havgásin? Í vakri navn fanst ikki. Ein gás. Og so havið. Tað grøna, víða, fria havið...

Tú fórt at tosa um henda bátin, sum tú ynskti tær. Tað var merkiligt vð pápa tínum, viðhvørt gekk ógvuliga stutt tíð frá tí eitt ynski var borið fram, til tú sást tað aftur, evnað til úr onkrum tilfari, at taka um og halda í. Og nakrar mánaðir seinni, á einum føðingardeggi ella onkrum øðrum degi, átti tú ein deksbát. Kanska var hann ikki heilt sum tann báturin, tú hevði ynskt tær, men hann kom ógvuliga nær fyrimyndini, og hóast alt, so hevði pápi tín ikki sæð nettup handa bátin í Skopun. Havgásin, fyrsti deksbátur, ið fleyt á Deldavatni, var brúnur á liti, hevði last og lastarluku, stýrhús, mastur og lunningar, hann var knappar triggjar spannr langur. Men hvussu mundi hann roynast á sjónum? Fyri at fáa tað at vita mugu vit sigla ein túr rundan um vatnið.

Vit leggja frá landi heima við bygðina, sigla spakuliga fram við landi, og longu nú sæst, at hann er sjógoður, nakað tungur á sær, sum rimuligt er, hann er ikki tómur, vit hava nakað av farmi við, umframt kalvalinuna nakað av viði, takplátur, sementsekkir, vit hava eisini nakrar snarur við, tað eru spjöldur, kundi verið, vit fingur brúk fyrri teimum, og lunda, lomviga og álku, tað eru lunda-lomviga- og álkubein. Fyrsta bygðin, vit koma til, er Hvalba, her plagdu vit at fara í grind ella eftir kóli ella kolagrúsi. Vit runda Mjóvanes, her ræður um at

vera ansin, fyllingarnar, stórar og hvitkambaðar, kunnu vera lúnkar. Komnir fram við Hvalba er ein flót sandoyra, her má ansast eftir, at vit ikki bera við land. Næsta land, vit koma til, er Ísland. So er ein djúp vik, hetta er Húsavík, eitt hugnaligt ravn, vert at taka uppáftur, ber boð um liv, her hava vit eisini verið í grind. Nú koma vit inn í ein breiðan flogva, og á vegnum út aftur koma vit til Grønlands, nú er illveður, hann leggur seg á ymsar kjálkar, tað brýtur inn á dekkið, menninir verða burtur í óløgnum. Grønland er ikki at spæla við, rætt er tað, hiðani kemur sukurkandið, veksur ivaleyst í lindum inni í isinum, men vit hava eisini høyrð um ta tiltáknuna vandaferðina hjá Nils Finsen, tá triggir skúvoyarbátur, tiggjumannafarið Sigmundur og seksæringarnir Skúvoyingurin og Hindenburg vóru við. Men biða nú, er tað ikki Karmal, sum kemur har, eftir sær dregur hann ein prám, ómálaðan, ikki av snøggaða slag, men tað leggur Karmal ikki í, tí nú rópar hann knappliga:

— Halló, halló, Havgásin, hoyra tit okkum, hetta er Borgin, ið kallar. Vit koma av Suðurlandinum, hava fingið 200 skippund. Fiska tit nakað? Yvir!

Vit eru kvikir at svara aftur, nú hava vit gloymt alt um deksbát og kalvalinu og snarur, fyribils er Havgásin ein slupp:

— Halló, Borgin, vit hoyra tykkum. Tað hevur gingið smátt við fiskiskapinum, men nú batnar, í dag fingur vit 30 skippund. Vit hava verið inni eftir salti, nú fara vit til Grønlands. Yvir!

Soleiðis gongur samrøðan eina lotu, og vit ansa eftir, at annar skógurin hjá Karmali er kruvður, tað dýggjar í honum, sum hann gongur. Vit mæta øðrum skipum, fleiri av teimum sigla

heim, full undir lúkurnar. Men nú eru vit komin úr tí ringasta veðrinum, og uttan fyrri okkum, nakað frá landi, er ein fláur, avlangur steinur. Hesin steinurin, sum er undir á flóð, eitur Suduroyggjin. Vit sigla víðari, fram við nógvum smærri og stórr steinum, hesin parturin av vatninum er undarliga navnleysur. Nú nærkast vit bygðini aftur. Men fyrst koma vit til eina breiða vik. Her eru tveir stórir klettur úti í sjónum, annar heldur slættur, hin ruflutur og sprungaður, báðir høgir og spiskir, hetta eru Stóra og Litla Dimun. Spiskir sigi eg. Kortini ikki spiskari enn so, at har eru spildir og skordar, sum vit fáa lagt nokur lunda-, lomviga- og álkubein uppá. Teimum kunnu vit koma eftir seinni, við stong ella við snarunum, sum vit eisini floyta her.

Meðan snarurnar reka, áttu vit kanska at lagt at landi og hugt at neystunum. Umráðandi er sjálvandi at halda neystini við líka, byggja tey upp, um tey detta niður, rudda, syrgja fyrri, at allur neyðugur reiðskapur er har. Sjálvur hevði tú ein serligan stuttleika av hesum. Tað gav einum eina fløvandi gleði, hetta at vita sær, at tú átti eitt neyst, turt og nossligt, hóast regn og stormur kundu leika í uttanfyrri, við snøri, súlum, boyum, flotum, gággluna, spakum, kvíslum, stong, snarum, akkeri, stýri, segli, tiljum, reipsendum. Neystið varð bygt av gróti, flagi og fjalum. Hevði tú fyrst bygt eitt neyst, endaði tað ofta við, at tú bygdi uppi. Fyrst var tað bara ein kjallari. So varð bygt omaná. So ein hædd aftrat. Og soleiðis kundi ein halda fram.

Við hesum fáu orðum hava vit langt frá sagt alt um tað ríka liv, sum gjøgnum tíðirnar hevur eyðkent Deldavatn. Vit eiga at minnst, at hóast bara ein

litil tjørn, so hava øll før Norðurlanda, allar støddir og øll sløg, siglt um hetta vatnið. Útróðrabátar, deksbátar, snuriváðsbátar, slupp, skonnartir, trolarar, tungfloytt farmaskip, ambassiðir pramar, mjáir kappsiglingarbátar, telgdir til snarsigling, kajakkir. Sjálvur hevur tú átt tveir klokkumotorar, sum seigliga klikkjandi kluvu Deldavatn. Og úr útlundunum sendi farbroður tin tykkum ein prúðan dampara, sjálvur hevði hann gjørt maskinuna, sum varð hitað upp við turrspritti. Eisini gróvin av honum sást nakrar ferðir á Deldavatni.

Vit, sum floyttu snarur undir Skúvoyrni og høgdu okkum gjøgnum illveðrið á Kappanum, eru nú vaksin og farin hver sína leið. Ein er keypmaður í síni heimbygð. Ein genta starvast í Keypmannahavn. Ein er formaður í einum stórum fakfelag. Fleiri hava staðið á skipsdekki alt sitt liv. Øll hava vit tyðandi og álvarsamar leikpartar at leika í samfelagnum. Okkara leiðir umskarast sjáldan. Hittast vit onkuntíð, umborð á einum ferðaskipi ella í einum buss, heilsast vit. Vit hava litið at tosa um. Og kortini tykist tað viðhvørt, sum vit tala saman, í tøgnum, við eygum og sinni. Vit eru limir í einum loyniligum bróðurskapi, hvørs upphav og grund eru krögvad í eini fjarari fortíð, vit kanska illa hóma. Vit eru tey, sum sigldu á Deldavatni.

Onkur heldur kanska, at tað er barnsligt og fáfongt at hefta seg við slíkar farnar tilburðir, boðar frá einum ynski um at krögvja seg undan nútíðar vandamálum. Sjálvur kenni eg tað heilt øðrvísi. Líka frá tí eg bleiv vaksin, alt mitt liv, havi eg havt ein vaksandi varhuga av, at hetta, nettup hesi árin, tað var livið. At alt, sum er hent aftaná, er dreymur og hvervisjón, meira og minni væl eydnað, meira og minni viðkomandi. Hvat kann í grundini samanberast við hesa tíðina, tá orð vóru floygd, og málið var gundur, og tey kluvu fjørðin, slupp, fögur sum ein ung genta, skonnartin, av kongakyni, brúðarklodd, báturin, fagrasta listarverk, ið nakrantíð er skapt, sjógvur móti borðum, ein tekkiligur dansur á hvíuleysum aldu-brotum? Og tað tykist mær, at vaknar ein einaferð uppáftur, í einum nirvana hinumegin fok og feigd, verður undirspælið láttandi aldur og titandi barnaføtur á — Deldavatni.

Hanus Andreassen

